

П87627

Государство
Украине

1931, n 1-2

4624

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Відділ

№ 5869

ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ

ЩОМІСЯЧНИЙ
ПОЛІТИЧНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 1-2

СІЧЕНЬ - ЛЮТИЙ

РІК ВИДАННЯ 8-й

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

ВИДАВНИЦТВО „ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ“

68

Бібліографічний опис цього ви-
дання вміщено в „Літописі Укра-
їнського Друку“, „Картковому
репертуарі“ та інших покажчиках
Української Книжкової Палати

ДВОУ УПП. 7 Друк. ім. Фрунзе.

Харків Донець-Захарж., 6.

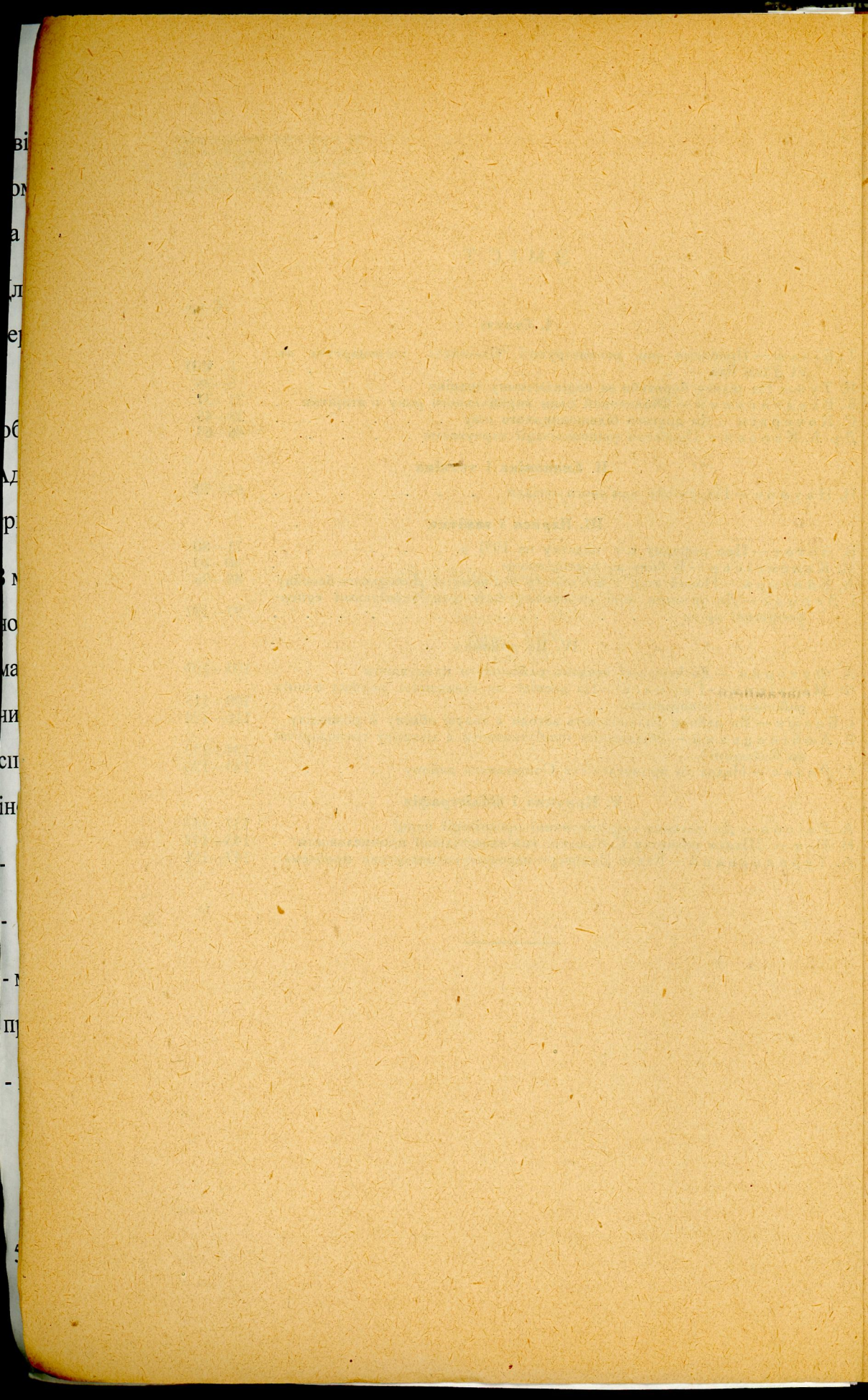
Укрголовліт 5763.

Прим. 2.000.

Зам. 220.

З М І С Т

	Стор.
I. Статті	
Т. Білаш — Проблеми соц. реконструкції сільського господарства на VI З'їзді Рад	I—VIII
Я. Тун — На шляху боротьби за соціалістичну техніку	5—26
В. Введенський — Фінансовий план вирішального року п'ятирічки	27—37
С. Кочергін — До другого більшовицького сіву	38—45
Д-р Л. Каплан — Проблема раціоналізації харчування	46—63
II. Економіка і техніка	
Н. Наумов — Гідрування кам'яного вугілля	64—70
III. Нариси і замітки	
В. Зотов — Про реформу с.-г. податку на 1931 р.	71—80
М. Каненгісер — В боях за промфінплан	80—87
А. Ейнгорн — Новий етап у житловому будівництві Донецького басейну	88—96
І. Лерман — До питання про сировинну базу для української супер-фосфатної пр-ти	97—102
IV. По районах	
А. Футорян — До чергових завдань районного планування	103—109
Ф. Матвієнко-Гарнага — На досвіді по складанню перших планів районного господарства	109—115
І. Батюк — Як райони уплянують заходи в галузі обміну й розподілу	116—124
В. Любінецький — Збільшення прибутковості в лісовому господарстві на Київщині	124—133
С. Розен — Надра та промисловість Озюмського району	133—136
V. Критика і бібліографія	
А. Раїсов — До питання соціалістичної організації праці	137—143
Н. Н-в — „Шляхи розвитку Сибірської кам'яновугільної промисловості“	143—147
А. Турнянський — Кадри Донбасу — народньо-господарська проблема	147—151

Т. Білаш

Проблеми соціалістичної реконструкції сільського господарства на VI З'їзді рад СРСР

Беручи роботу VI з'їзду у справі соціалістичної реконструкції сільського господарства в такий важливий момент, який ми переживаємо на 3-му році п'ятирічки, який визначається формулою „завершити побудування фундаменту соціалістичної економіки“—ми в першу чергу мусимо відзначити, що VI З'їзд рад сказав у своїй оцінці стану і перспектив класової боротьби і зокрема тих відмін і властивостей, які відбулись в складі сил, що підтримують диктатуру пролетаріату, і в складі сил, що її заперечують, що борються за її повалення.

Насамперед щодо підтримки. Підсумки такі: „На ґрунті найбільш величезних успіхів індустріялізації радянської країни соціалістичний сектор зайняв пануючий стан у всьому народньому господарстві“. (З постанови на доповідь т. Молотова).

Що це визначає? Це визначає перш за все, що сили соціалізму в масштабі СРСР, коли не брати до уваги капіталістичного оточення, є більші від сил капіталізму. І справді. Соціалістичні стосунки в процесі виробництва, що кінєць кінцем завжди обумовлюють соціальний устрій, охопили білш як половину продукційних сил СРСР. Віднині основна кількість продукції нашого радянського господарства вироблюється засобами виробництва, що є в соц. секторі.

Це значить, що основна частина нашої економіки вже зараз робить не відносини капіталістичні і не відносини, які можуть переростати в капіталістичні, а навпаки родить відносини, які являються смертю для капіталізму.

Промисловість зараз майже на 100% охоплена соціалістичними відносинами. Тут проблема „хто кого“ вже знята: Сільське господарство цього року в основній своїй галузі—зерновій—50% товарової продукції дало із соціалістичного сектору, а на кінець 1931 року соціалістичний сектор має давати і основну частину товарової продукції сільського господарства взагалі.

Вперта боротьба партії на два фронти, проти „лівої“ і правесі (основна нині небезпека), проти примиренства до них, непримиренна боротьба проти куркуля, спираючись на бідноту і в спілці з середняком, курс на соціалістичну індустріялізацію і на її базі на переробку дрібного

індивідуального господарства на колективне, соціалістичне, — дала нам такий буйний зріст соціалістичних продукційних відносин, що ми нині „вступили вже в період безпосереднього будівництва соціалізму“. Ми віднині „увійшли в період соціалізму“. Все це було констатовано ще XVI з'їздом ВКП(б).

Але на момент VI З'їзду рад СРСР відбилися зміни, які вносять ряд нових змін в співвідносини класів у нашій країні. В той час, як XVI з'їзд партії констатував, що в основних зернових районах село ділиться на колгоспників і неколгоспників, і разом з тим констатував, що колгоспник є справжня і надійна опора радянської влади на даний період, VI З'їзд рад відзначає ті дальніші зміни, які відбулися в класових співвідносинах, які характеризуються стислою формулою, що „віднині основною і головною підпорою на селі є колгоспне селянство“.

Цей факт виникає з того, що на момент VI З'їзду рад вже не мільйони, а „десятки мільйонів селянства“ переконались у перевагах колгоспу на власному досвіді“. Коли на момент XVI з'їзду ВКП(б) ми мали в колгоспах по СРСР 25% селянства, то на момент VI З'їзду ми мали в колгоспах цифру, що наближається до 40%, цифру, яка в умовах безперечного дальшого зросту продукційности колективного господарства і більш високої товаровости колгоспів гарантує нам одержання основної маси с.-г. продукції шляхом виробки в умовах соціалістичних стосунків.

Крім того VI З'їзд рад відбувся в умовах нової величезної хвилі колгоспного руху, організованого ВКП(б) на базі повної добровільности, суцільної колективізації і ліквідації куркуля, як класи.

Отож цілком зрозуміло, що партія і радянська влада по новому ставлять питання про взаємини між основними класами нашої країни. „Бідняк і середняк, одноосібник, який допомагає куркулеві боротись з колгоспами і підривати колгоспне будівництво, не може бути названий спільником, а тим більш опорою робітничої класи. Він на далі спільник куркуля“. Тоб-то, значить, ми перейшли в такий період розгортання класової боротьби в процесі будівництва соціалізму, коли не може бути спільником той, хто не допомагає нам будувати колгоспи і ліквідувати на цій базі куркуля, як класу. Більше того. Загострення класової боротьби є таким, що той хто не за колгоспи, не за ліквідацію куркуля, як класи, той є „на ділі спільник куркуля“.

Тому то тези т. Яковлева з такою чіткістю говорять: „Лише той бідняк і середняк, одноосібник, продовжує залишатись як спільник робітничої класи, який разом з робітничою класою допомагає будувати колгоспи, який підтримує колгоспний рух і допомагає вести рішучу боротьбу з куркулем“.

Відси стає зрозумілим, що в період, коли нашим основним завданням є ліквідація куркульні, як класи, на базі суцільної колективізації і таким чином вивершення фундаменту соціалістичної економіки, — в цей період навіть той бідняк і середняк, який підтримує колгоспи але не є в колгоспі, мусить завершити свою підтримку вступом до колгоспу, аби стати

єдиною міцною опорою радвлadı. Тези тов. Яковлева говорять так: „Для того, щоб стати єдиною і міцною опорою радянської влади, перед бідняком і середняком одноосібником один шлях — шлях допомоги колгоспам, а потім і вступ у колгосп“.

З'їзд висловлює в своїй постанові упевненість в тому, що сьогоднішні одноосібники, бідняки й середняки, увійдуть протягом найкоротшого часу в колгоспи. Разом з тим З'їзд попереджує проти змазування різниці між радгоспом, послідовно соціалістичним державним господарством, і колгоспом, де хазяїнами знарядь виробництва є колгоспники, що ці знаряддя об'єднали.

Такі основні підсумки аналізу змін у класових співвідношеннях дав VI З'їзд рад СРСР.

Отже цілком зрозуміло, що проблеми сільського господарства на VI З'їзді рад розглядались в іншому аспекті, ніж розглядались проблеми сільського господарства на попередніх з'їздах рад. В той час, як на попередніх з'їздах рад доповіді мали оглав „Про сільське господарство“ і вже в межах цієї теми радгоспне і колгоспне будівництво займало іноді досить скромне місце, на VI З'їзді рад це стояло вже зовсім інакше.

Проблеми сільського господарства розглядались VI З'їздом рад, як проблеми радгоспного та колгоспного будівництва. І справді, в той час, як попередні з'їзди виходили з того, що по продукції період до наступного з'їзду рад характеризуватиметься в основному станом і продукцією індивідуального сільського господарства, віднині це буде інакше. Перспективи сільського господарства є перспективи будівництва радгоспів і колгоспів. Вже цього року основну частину продукції сільського господарства дасть соціалістичний сектор. На момент же наступного VII з'їзду рад ми безперечно в основному закінчимо колективізацію СРСР і ліквідацію куркульні, як класи, на її базі. Доля, успіхи і недоліки радгоспів і колгоспів — ось що віднині визначає стан нашого сільського господарства.

Отже, переходячи до більш конкретної характеристики постановок і розв'язання проблеми соціалістичної реконструкції сільського господарства, ми маємо висвітлити постановку на VI З'їзді рад питань про радгоспне та колгоспне будівництво.

Першим питанням стояло питання за провідну ланку в соціалістичній перебудові сільського господарства — про радгоспи. Починаючи свою доповідь, тов. Яковлев цілком слушно згадав історичну постанову ~~Леніна~~ ^{Леніна} нового пленуму 1928 року, де було прийнято внесену тов. Сталіним пропозицію про те, щоб „прийняти пропозицію про організацію протягом 2—4 років в РСФСР і на Україні нових великих радгоспів для виробництва хліба в районах, де не будуть зачеплені новими радгоспами селянські „наділи“ з розрахунком на те, щоб наприкінці цього часу мати в них річну продукцію товарного хлібу в розмірі 100 млн. пудів“.

Ця постанова була зустрінута скаженим виттям куркульських елементів, буржуазних вчених і агентів куркуля в нашій партії, правих

ухильників. Доводилось, що це неможливо, що радгоспи не рентабельні і що „природа“¹⁾ не дозволить цього.

Проте більшовики вміють виконувати свої постанови. В 1930 році ми одержали 75 млн. пудів товарного зерна з наших радгоспів, не дивлячись на те, що вони мали залишити в себе насіння, якого вистарчало б на 8 млн. га засіву 1931 року (в радгоспах Зернотресту і інших). В 1931 р. Зернотрест має дати 190—195 мільйонів пудів товарного зерна, тобто вдвічі більш від того, що було визначено постановою ЦК ВКП(б).

Постанова про організацію скотарських радгоспів була прийнята наприкінці 1929 року,—і вже на кінець 1930 року „Скотовод“ мав 1.200 тис. голів худоби. Протягом 1931 року він має цю цифру подвоїти.

Лише наприкінці березня 1930 року прийнято постанову про організацію спеціального тресту загально-союзного значіння „Свиновод“, — і вже на 1 січня 1931 року „Свиновод“ має 350 радгоспів і 217 тис. голів череди.

Такими темпами будують більшовики послідовно соціалістичні підприємства лінією сільського господарства, і які підприємства! Колн найбільша в світі зернова фарма Кембела нараховує 30.000 га посіву, то ми зараз маємо десятки радгоспів, які перевищують цю територію і притому деякі з них перевищують в кілька разів.

В той час коли в Німеччині точиться дискусія про те, що більш рентабельно—коняка чи трактор, і прихильники першої численно переважають, в цей час ми будуємо величезні підприємства на території, що рівняється деяким західно-європейським країнам, підприємства, що є на 100% тракторизовані.

Будуючи радгоспи Зернотресту, ми брали, особливо з початку робіт, за зразок зернові господарства Америки, перевищуючи їх. Щодо скотарських радгоспів, то „прямо можна сказати, зразків таких великих господарств в світі немає. Тут треба вчитись нам самим у себе, виправляючи свої помилки“.

Які ж основні дефекти мали ми протягом минулого часу, лінією виправлення яких маємо ми будувати надалі радгоспи?

Перше—це краще використання машин. В радгоспах Зернотресту вже зараз норма використання трактора є така, що перевищує американську в 3—5 разів. Тов. Яковлев навів приклад, дуже цікавий в цьому відношенні. В той час, як у нас трактор працює 2—2,4 тис. годин на рік, в Америці маються лише 7 таких господарств, що використовують трактор більш, як 1000 годин на рік. Хоч у нас протягом 1931 року тракторів буде майже вчетверо менш, як то американці мали 1928 р., проте тракторо-годин в нашому сільському господарстві ми будемо мати не менш, як то Америка мала в своєму сільському господарстві тогож таки 1928 року.

¹⁾ Дивись місце в доповіді тов. Яковлева про проф. Дояренко.

Разом з тим ми не можемо і не мусимо приховати такого факту, що 87% тракторів, які перейшли на 1931 рік, вимагають капітального ремонту. Це саме ми маємо і у відношенні інших складних машин. Звичайно, тут є багато „об'єктивних причин“—особливо відсутність достатньої кількості достатньо кваліфікованих кадрів, наявність мало свідомої частини робітництва, яка ставиться до машин, як до „казенного имущества“.

Отже ми в цьому відношенні упираємось в *кадри*. Ось що має бути центральною проблемою в будівництві радгоспів, зараніш додаємо, і колгоспів. Кадри, які б уміли використати і берегти машину, кадри організаторів, особливо щодо праці, кадри, які вміють ходити за коровою і свинею, вівцею і птицею в умовах великого соціалістичного господарства. Останнє особливо важливо щодо скотарських радгоспів. Ми готуємо ці кадри десятками і сотнями тисяч. Але цього мало. Вони не досить кваліфіковані. Треба піднімати їх свідомість, соціалістичну свідомість, треба організовувати їх мільйонами, треба організовувати працю на базі вдарництва і соцзмагання. Кадри потрібні для управління. Аджеж одно управляти своїм індивідуальним господарством, в якому на 40% навіть коняки немає, і зовсім друге, коли треба правувати господарством, яке охоплює десятки і десятки тисяч худоби.

Другим важливішим дефектом роботи минулого року—це було питання організації уборки врожаю. Треба сказати, що уборку врожаю ми значно гірше провели, ніж засів. В цьому році ми мусимо, запроваджуючи сівбу, готуватись і до уборки. Лише тоді ми уникнемо марнотратства, що вираховується мільйонами і мільйонами пудів зерна.

Аджеж минулого року ми мали випадки, коли комбайни убирали 7—8 га на день, а цей комбайн в Магнітному радгоспі оброблював пересічно 34 га на добу, а були випадки, коли в певні дні комбайн оброблював і 44 га. Треба щоб почин радгоспу „Ім'я комуніста“ щодо організації оранки трактору перенести на час уборки і на організацію безперервної роботи комбайнів.

З особливою яскравістю тов. Яковлев підкреслив так само потребу оволодіння агротехнікою. Ми мусимо навчатись хазяйнувати, використовувати засоби підвищення продуктивності сільського господарства, починаючи від неухильного переведення простіших всім відомих підприємств до останніх досягнень агротехніки.

Радгоспи мають бути відною ділянкою і в розрішенні скотарської проблеми. Ця проблема упирається в проблему утворення нової реконструйованої, пристосованої до великого соціалістичного підприємства, кормової бази. Тов. Яковлев наводив приклади росту потреби в кормовій базі лише по радгоспах—1 мільярд пудів об'ємистих кормів і 1 мільярд пудів соковитих. Такі цифри характеризують потребу в кормах скотарських радгоспів на 1932 рік лише по цих двох видах кормів.

Звичайно, щоб викопати мільярди пудів, треба механізувати цю справу. Неможна кустарним способом опрацьовувати цього. Можна було

THE FIRST PART OF THE HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK, FROM THE
DISCOVERY OF THE COUNTRY BY
CHRISTOPHER COLUMBUS, TO THE
PRESENT TIME.

BY
JACOB ROSS, ESQ.
OF THE CITY OF NEW YORK.
IN TWO VOLUMES.
THE FIRST VOLUME.
NEW-YORK: PRINTED BY
J. ROSS, AT THE SIGN OF THE
CROWN, IN NASSAU-STREET, NEAR
THE DOOR OF THE CITY-TRADING
COMPANY.

1793.
THE SECOND VOLUME.
NEW-YORK: PRINTED BY
J. ROSS, AT THE SIGN OF THE
CROWN, IN NASSAU-STREET, NEAR
THE DOOR OF THE CITY-TRADING
COMPANY.

THE HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK, FROM THE
DISCOVERY OF THE COUNTRY BY
CHRISTOPHER COLUMBUS, TO THE
PRESENT TIME.

BY
JACOB ROSS, ESQ.
OF THE CITY OF NEW YORK.

THE HISTORY OF THE
CITY OF NEW YORK, FROM THE
DISCOVERY OF THE COUNTRY BY
CHRISTOPHER COLUMBUS, TO THE
PRESENT TIME.

виключена можливість потім ділити прибуток по душах". Без цього ми не зможемо налагодити організацію праці в колгоспах.

Разом з цим З'їзд з усією рішучістю підкреслив важливість МТС як організаторів колективного господарства. МТС виправдали за минулий час себе цілковито і повнотою. МТС в перші же роки дали товарність зернових, що дорівнюється товарності в поміщицких господарствах. І МТС 1933 р. мають охопити 70—80 млн. га замість 3 млн. колгоспних засівів, що оброблялись минулого року. З'їзд підкреслив роль МТС, як організаторів колективізації і колгоспів, всупереч тенденціям, що іноді проявляються на практиці, зводити роль МТС лише до постачальників техніки для сільського господарства.

Основні завдання лінією МТС полягають в наступному: „а) Максимально використати трактор, максимально і бережливо. Найкраще використати колгоспних коней. Боротись проти їх скорочення. Адже, разом зі зростом механізації, разом зі зростом механічних коней у нас росте і обсяг с. - г. виробництва. Отже являється прямим опортунізмом лінія самопливу, лінія зменшення кількості коней в сільському господарстві. б) Всяким способом підвищити товарність колгоспів, закріплюючи ті успіхи, які МТС мали в цьому відношенні. в) МТС мають відіграти колосальну роль як лінією поширення засівних площ, так і у відношенні зросту урожайності. Можливість цього цілковито доказана практикою минулого року“.

Підсумуючи досягнення лінією зерною, З'їзд затвердив цілий ряд важливіших заходів, які дозволять нам, закріплюючи ці досягнення, розрішити і м'ясну проблему. Зріст радгоспів і колгоспів — ось те основне, що дозволить нам розрішити м'ясну проблему так само успішно і в найкоротший термін, як це ми зробили відносно зернових, з таким розрахунком, аби вже на кінець 1931 року — початок 1932 року ми змогли забезпечити робітників наших підприємств задовільною кількістю скотарських продуктів. Сюди треба скерувати увагу протягом цього року.

Техкультури так само будуть у центрі уваги нашої роботи на селі; завдання поліпшити постачання працюючих об'являє нас поширити максимально технічні культури.

Така основна накреслена VI З'їздом лінія соціалістичної реконструкції сільського господарства.

Навіть вороги наші розуміють, що VI З'їзд рад відкриває нову сторінку могутнього, непереможного зросту СРСР так лінією господарською, як і лінією політичною. Але для цього всього нам треба опанувати техніку, техніку управління, техніку організації, мащину, хемію, електрофікацію, скотарство, зернові і технічні культури і притому техніку, незмірно вищу від капіталістичної так по лінії її утворення, як і по лінії використання. А щоб виконати це все, треба уміти працювати по більшовицькому.

Я. ТУН

На шляху боротьби за соціалістичну техніку

„Техніка в період реконструкції вирішує все“
(Сталін).

„Ми вже вийшли з переходового періоду, в старому його розумінні... Ми вже вступили в період соціалізму, бо соціалістичний сектор держить тепер у руках всі господарські підйоми всього народнього господарства, хоч до побудови соціалістичного суспільства і скасування класових відмін ще далеко“ (Сталін).

1931 рік — вирішальний рік у справі здійснення гасла „п'ятирічка за чотири роки“. Так характеризує поточний рік грудневий 1930 р. пленум ЦК і ЦКК.

Величезні завдання здійснюємо ми 1931 року. Промислова продукція по Союзу зростає, згідно з завданнями народньо-господарського плану, на 45%; в її складі важка промисловість має зрости на 58% і тим визначити на 98% виконання всього п'ятирічного плану для цієї промисловости. У сільському господарстві третій рік п'ятирічки — рік завершення в основному суцільної колективізації і ліквідації куркульства як класу в основних зернових районах. 1931 року буде охоплено 80% селянських господарств в основних зернових районах Союзу (Степ України, Північний Кавказ, Нижня Волга, Заволжя), в інших районах колективізацією буде охоплено від 25 до 50%. Пересічно по всьому Союзу колективізацією буде охоплено не менш як половину всього числа селянських господарств. Розв'язання цього всесвітньо-історичної ваги завдання означатиме завершення побудови фундаменту соціалістичної економіки Союзу Рад. Соц. республік. Виконання промислового завдання 1931 р. забезпечує *перевиконання* промислової п'ятирічки за чотири роки. Виконання накреслення на 1931 рік в галузі колективізації забезпечує на кінець п'ятирічки закінчення в основному колективізації Союзу¹⁾.

1931 рік — це рік розгорнутого соціалістичного наступу *по всьому фронту*, це рік розгорнутого соціалістичного будівництва, що в основному вирішує проблему „хто-кого“ на селі на користь соціалістичного сектору; тим самим, приймаючи до уваги, що цю проблему в промисловості вже розв'язано на користь соцсектору, „остаточно й безповоротно“ (Сталін), визначається розв'язання її в народньому господарстві в цілому на користь соціалізму. От через те 1931 рік є рік виконання тих завдань, що набувають світової ваги, успішне розв'язання їх закріплює у великій мірі не тільки позиції нашої соціалістичної країни, а й позиції світового пролетаріату. Комуністична партія, керуючи соціалістичним

¹⁾ Дивись тези т. Яковлева про колхозне будівництво до VI з'їзду Рад.

www.1000.org

THE FIRST PART OF THE HISTORY OF THE
REIGN OF CHARLES THE FIRST
IN THE YEAR OF HIS MAJESTY'S REIGN
THE FIRST PART OF THE HISTORY OF THE
REIGN OF CHARLES THE FIRST
IN THE YEAR OF HIS MAJESTY'S REIGN

THE SECOND PART OF THE HISTORY OF THE
REIGN OF CHARLES THE FIRST
IN THE YEAR OF HIS MAJESTY'S REIGN
THE SECOND PART OF THE HISTORY OF THE
REIGN OF CHARLES THE FIRST
IN THE YEAR OF HIS MAJESTY'S REIGN

THE THIRD PART OF THE HISTORY OF THE
REIGN OF CHARLES THE FIRST
IN THE YEAR OF HIS MAJESTY'S REIGN
THE THIRD PART OF THE HISTORY OF THE
REIGN OF CHARLES THE FIRST
IN THE YEAR OF HIS MAJESTY'S REIGN

THE FOURTH PART OF THE HISTORY OF THE
REIGN OF CHARLES THE FIRST
IN THE YEAR OF HIS MAJESTY'S REIGN
THE FOURTH PART OF THE HISTORY OF THE
REIGN OF CHARLES THE FIRST
IN THE YEAR OF HIS MAJESTY'S REIGN

сочинь, про яку капіталістична система не можа й мріяти. Внутрішні ресурси нашого господарства, виявлені цілком, дадуть змогу ще швидше провадити наше соціалістичне будівництво. Агрегати й механізми, старі й нові, ми примусимо на сто відсотків їхньої потужности послужити соціалізму. Повернувшись лицем до техніки, ми зуміємо найефективніше провадити наше нове будівництво, ми зуміємо світові технічні досягнення використати найкраще в наших інтересах, пристосовуючи їх до наших умов. Повернувшись лицем до техніки, ми зуміємо, сполучаючи використання старої техніки з новою технікою, дійти таких наслідків у поставі нашої роботи, які дадуть не тільки виконання, а й перевиконання народньо-господарського пляну.

Звичайно, мова йде про повернення лицем до техніки в усіх сферах народнього господарства. Завдання опанування техніки стоїть перед нами на всіх ділянках нашої роботи. „Ми утворили найбільше в світі сільсько-господарське виробництво“ (Сталін). Але ми маємо ще певні хиби в роботі колгоспів та радгоспів, вони залежать від недостатнього знання техніки. Наприклад у нас погана організація збирання врожаю 1930 р., „в наслідок цього були випадки загибелі деякої частини колгоспного урожаю і зменшилась кількість бавовни, льону та інших культур, що здають (продають) колгоспи державі“¹⁾. Несвоечасне й погане збирання врожаю ми маємо й в радгоспах „через погане використання машин“²⁾, У тваринницьких радгоспах ми маємо „поганий догляд за худобою й нераціональне використання кормів, тому в деяких радгоспах загинула чимала частина молодняка й не виконано виробничих завдань“²⁾. На транспорті ми маємо значні перебої в роботі через нераціональне використання паротягового й вагонного парків, невмілу організацію плянування перевозів, через дуже не задовільну постанову техніки ремонту, через дуже неефективне використання приділених транспортів паливних ресурсів, через нераціональну постанову справи розподілу й використання робочої сили. В кооперативній сфері „до цього часу ще є чимало величезних хиб, що заважають здійсненню найважливішого завдання партії щодо забезпечення робітників дедалі ширшої індустрії, а також колгоспників нормальним постачанням“ (З резолюції грудневого 1930 р. пленуму ЦК ЦКК про завдання в галузі організації постачання). Шкідницькі явища постачання були частково наслідком не уважності до питань техніки від керівників кооперативів. У капіталістичному будівництві XVI з'їзд партії відзначив кілька великих хиб (відставання і незадовільний стан. проектувальних робіт, неповне використання будівельного сезону, повільні темпи будівництва, низька якість будівельних робіт, висока вартість, невиконання якісних завдань і т. ін.), що є наслідок не уважності до питань опанування техніки будівництва, наслідок консерватизму у методах будівельних робіт (явний недооблік значення нової будівельної техніки), наслідок недостатньої уваги до питань утворення нових будівельних кадрів і перекваліфікації старих.

„Не скажу, що в справі керівництва господарством у нас за ці роки нічого не зроблено. Зроблено, і навіть дуже багато... Але ми могли б зробити ще більше, коли б постарались за цей час по-справжньому опанувати виробництво, його техніку, його фінансово-економічний бік“ (Сталін).

Поворот лицем до техніки ліквідує „гнилу уставу невтручання у виробництво“ (Сталін). Поворот лицем до техніки визначає боротьбу за заглиблення нової техніки (директива XVI з'їзду), визначає боротьбу

¹⁾ Тези т. Яковлева про колгоспне будівництво до VI з'їзду Рад.

²⁾ Там же

за ленінізм у техніці. Поворот лицем до техніки визначає широченню течію масової технічної творчості та ініціативи (хутке зростання винахідництва, раціоналізаторських робіт і т. ін.). Поворот лицем до техніки визначає ще форсованіше, ніж ми маємо за останній час, розв'язання проблеми кадрів. Поворот лицем до техніки визначає прискорити утворення нової соціалістичної науки й техніки, відмінних від капіталістичної науки й капіталістичної, нехай і нової, техніки, бо тільки соціалізм звільняє науку від її буржуазного пута, від її поневолення капіталом, від її рабства перед інтересами грозного капіталістичного користолюбства“ (В. Ленін).

Поворот лицем до техніки визначається масовим технічним походом, включенням у справу забезпечення успіху цього походу всіх революційних сил нашої країни. Але технічний похід не є похід на базі самопливу. На чолі технічного походу стоїть партія. „Більшовики мусять опанувати техніку. Час більшовикам стати спеціалістами“ (Сталін). Партія буде чітко виконувати цю директиву свого проводиря. Вона стане на чолі технічного походу, активізаючи своє технічне навчання в перших лавах цього походу.

* * *

Виключної ваги набуває тепер технічна пропаганда. Останню треба перевести на бойові рейки. Цілеве завдання технічної пропаганди — втягти в соціалістичне будівництво широченні шари трудящих, озброїти їх технічним мінімумом.

Технічний похід здійснює директиву Леніна „з'єднати останнє слово науки й капіталістичної техніки з масовим об'єднанням свідомих робітників, що утворюють велике соціалістичне будівництво“.

Технічний похід здійснює директиву Сталіна про опанування техніки. „Техніка в період реконструкції вирішує все“.

На чолі технічного походу становляться більшовики. На них в першу чергу покладається завдання опанувати техніку. На фронті опанування техніки тепер вирішуються більшовицькі темпи соціалістичного будівництва. Тому комсомол іде разом з партією в перших лавах технічного походу. Центральний Комітет ВЛКСМ закликав увесь комсомол „рушити вперед за опанування фортеці науки й техніки“. У відозві ЦК Комсомолу зазначається: „Центральний Комітет ВЛКСМ вважає, що ліквідація технічної неписьменності серед усієї трудящої людності країни мусить стати загально-державною справою. „Жодного робітника й колгоспника, незнайомого з основами техніки, жодного технічного неписьменного в заводах і когоспах країни“ — ось наше гасло“.

Ленін у своїх тезах про виробничу пропаганду пропонував „дбати про те, щоб систематично поставити справу виробничої пропаганди в загально-державному розмірі, виробляти широкі заходи розвитку її, поліпшення і особливо перевірки її реальних успіхів, що на ділі здійснюються“. Саме таким шляхом ми повинні тепер йти, розгортаючи наш технічний похід.

По всьому Союзу РСР тепер почався масовий рух за техніку. По заводах, фабриках, шахтах, в радгоспах, колгоспах та ін. розгортають свою роботу бригади техніки ім. Сталіна, організуються бригади зразкової продукції, скликаються технічні зльоти, організуються курси для підготовки й перепідготовки робітників різних кваліфікацій, вводиться в річище активної роботи масове робітниче винахідництво, активізується раціоналізаторська робота і т. ін. Різноманітні форми технічного походу, різноманітні через те, що похід розгортається на основах соціалістич-

Партія поставила на весь зріст проблему політехнічної освіти. Партія підкреслила, що політехнізацію радянської системи народної освіти не можна звільнити від політики, що боротьбу за політехнізацію нашої освіти треба зв'язати з генеральною лінією партії, що на органи народної освіти, на госпоргани та професійні організації падає завдання саме на основі цього зв'язку розвивати свою роботу над закріпленням системи політехнічної освіти.

А чи розгорнули ми вже роботу над політехнізацією масової школи? На це питання доводиться рішуче відповісти негативно. Ми не підійшли ще близько до цієї роботи. Ми не зв'язали ще масової школи з виробництвом. Школа й далі має переважно словесний характер. В нашій школі ще й досі має переважне місце невтральне культурництво, як вірно підкреслює т. М. Епштейн ¹⁾, „саме невтральне культурництво й є найнебезпечніший для нас ворог. Для нас важливо чому й як учить. Ми готуємо свідомих, умілих, відданих будівників соціалізму. Ми перебудовуємо всі наші школи на політехнічні рейки. Це означає, що в школі ми повинні в першу чергу розвинути інтерес до соціалістичного виробництва, до автомобіля, до трактора, до мотора, до винахідництва, повинні озброїти дитину трудовими звичками, характерними для найважливіших видів обробки сировини, півфабрикату та енергії, підготувати її до участі у щоденному соціалістичному будівництві. Ми проймаємо кожен крок нашої політико-освітньої роботи, кожний рядок нашого підручника й книжок інтересами боротьби робітничої класи за соціалізм. Це справа не легка, але надто важлива. Про таке саме навчання й виховання говорили Маркс і Ленін“.

Чи треба підкреслювати, що нам потрібне інше, ніж тепер ми маємо, якість роботи нашої школи? Нам треба домогтися того, щоб наша масова школа дійсно стала політехнічною, щоб вона „заразила молоде покоління романтикою соціалістичного господарського будівництва“, дала „змогу приєднатись до великого соціалістичного будівництва і на практиці вивчити різноманітні галузі народного господарства“ (із резолюції політехнічного з'їзду на доповідь т. Н. К. Крупської). Школа повинна навчитись давати політехнічне виховання, яке є „частина загальної системи комуністичного виховання“, вона повинна зуміти дати школяреві знайомство про зв'язки між технікою й економікою; школа повинна так спрямувати шлях своєї роботи, щоб школа жила інтересами соціалістичного будівництва „щоб увесь свій навчальний матеріал, план своєї громадсько-корисної роботи, своєї виробничої праці школа черпала з промфінплану заводу, радгоспу і колгоспу“ (з тої самої статті т. Епштейна).

Тепер треба домогтися того, щоб кожна школа була прикріплена до конкретного виробництва (до заводу, станції, будівництва, МТС, радгоспу, колгоспу). Це прикріплення треба здійснити не тільки в частині фабрично-заводських семирічок, а і інших шкіл, в тому числі і сільських. Треба зуміти перекинути міст між семирічкою, з одного боку, і школами фабрично-заводського учеництва (ми маємо на увазі тут і будшколи, й міськпромшколи і т. ін.) і школами колгоспної й радгоспної молоді, з другого. Цей зв'язок треба встановити через те, що ФЗУ, ШКМ і ШСМ—передові типи шкіл, що є опорні бази для політехнізації навколишніх шкільних установ. Це саме завдання—бути опорною базою—покладається на технікуми. Всі ці форми зв'язку до цього часу не розвивались. Тим самим масова школа до цього часу не втягається в технічний похід. Ми повинні домагатись переламу плану в цьому напрямі і домагатись

¹⁾ Журнал „Коммунистическое просвещение“, № 1, 1931 року, стаття: „1931 г. — решающий год культурной революции“.

якнайшвидше. Треба пам'ятати основне твердження: потрібні для соціалістичного будівництва нові кадри починають готуватись уже в масовій школі.

У системі шкіл фабрично-заводського учеництва й шкіл сільгосп (ШКМ і ШСМ) в 1930 р. маємо чималі позитивні зрушення (збільшення контингенту учнів, поліпшення його соціального стану, розширення мережі шкіл, поліпшення навчальної роботи і т. ін.). Ці зрушення мають тепер розвиватись і далі. Господарські органи повинні усвідомити той факт, що ФЗУ є краща школа підготовки кваліфікованої робочої сили, бо ця школа дає учневі знання, уміння й звички в межах даного виду професії й спеціальності, що ФЗУ є найважливіша ланка в усьому навчально-виробничому процесі ФЗС (фабрично-зав. семирічка), ФЗУ і технікуму; закріплюючи цю ланку, господарські органи тим самим найефективніше розв'язують проблему підготовки робсили самими підприємствами.

Які завдання стоять перед нами тепер щодо системи ФЗУ і шкіл масових професій? В основному вони полягають ось у чому: а) треба й далі поширювати мережу шкіл, зокрема забезпечити своєчасне влаштування цих шкіл на нових будовах, б) підсилити капітальне будівництво, в) збільшити ще контингенти прийомів, г) продовжити закріплення навчальної роботи (постачити педагогічні кадри, шкільні підручники, програми тощо). На останньому моменті треба спинитись окремо: в системі шкіл ФЗУ до цього часу ще немає досить правильного підходу у педагогічних сил до політехнічно-трудової підготовки учня (метода поступінного поширення обсягу її). Школу треба зуміти поставити так, щоб професійні й політехнічні елементи в трудовій підготові переплелись найраціональніше. Разом треба відзначити, що система шкіл ФЗУ не досить повернулася лицем до нової техніки, поперше, і, подруге, не досить розгорнула соціалістичне змагання в процесі навчання. Проблема якості роботи системи шкіл ФЗУ є актуальна проблема. Це треба усвідомити в повній мірі тепер, розгортаючи технічний похід.

Які завдання стоять перед нами в системі шкіл колгоспної і шкіл радгоспної молоді? Ці завдання визначаються соціалістичною реконструкцією сільського господарства і тими вимогами, які висуває ця реконструкція до колгоспних і радгоспних кадрів. Колгоспні школи і радгоспні школи розгортаються на основі зв'язку їх з сільсько-господарським виробництвом. Треба подбати про те, щоб цей зв'язок був в достатній мірі дієвим, ШКМ і ШСМ не одгорожувались од тих конкретних завдань, що стоять перед с.-г. виробництвом на окремих етапах його розвитку. Лише тоді, коли ШКМ і ШСМ будуть повернуті до сільсько-господарського виробництва, коли вони будуть активно знайомитись із суттю організації і характером виробництва великих спеціалізованих сільсько-господарських підприємств, можна буде визнати, що ці школи дійсно розв'язують вірно проблему виробничого виховання колгоспної й радгоспної молоді і тим найкраще беруть участь у розв'язанні проблеми утворення колгоспно-радгоспних кадрів, проблеми, про яку XVI з'їзд партії відзначив: „утворення колгоспних кадрів є одна з найважливіших умов зміцнення колективізації“. Для забезпечення того, щоб ШКМ і ШСМ перейшли на рейки саме такої роботи, треба органам керівництва колгоспним і радгоспним будівництвом ближче, ніж до цього часу, підійти до шкільних потреб: підсилити забезпечення виробничо-навчально о процесу школи устаткуванням, інструкторами-виробниками, коштами і т. ін. Школа повинна, при широкій допомозі всього колгоспно-радгоспного суспільства, поставити виробниче навчання на базі загальної політехнічної освіти. Останнє треба органічно зв'язати з поточною роботою в колгоспах, рад-

THE FIRST PART OF THE HISTORY OF THE
LIFE OF THE LATE KING OF SWEDEN

AND OF THE REIGN OF HIS MAJESTY
CHRISTOPHER THE FIRST OF SWEDEN
BY
JOHN BROWNE, ESQ.
OF THE MIDDLE TEMPLE
IN TWO VOLUMES.
LONDON:
Printed by J. B. at the Crown and Anchor in St. Dun-
stons Church-yard, 1724.

THE SECOND PART OF THE HISTORY OF THE
LIFE OF THE LATE KING OF SWEDEN
AND OF THE REIGN OF HIS MAJESTY
CHRISTOPHER THE FIRST OF SWEDEN
BY
JOHN BROWNE, ESQ.
OF THE MIDDLE TEMPLE
IN TWO VOLUMES.
LONDON:
Printed by J. B. at the Crown and Anchor in St. Dun-
stons Church-yard, 1724.

THE THIRD PART OF THE HISTORY OF THE
LIFE OF THE LATE KING OF SWEDEN
AND OF THE REIGN OF HIS MAJESTY
CHRISTOPHER THE FIRST OF SWEDEN
BY
JOHN BROWNE, ESQ.
OF THE MIDDLE TEMPLE
IN TWO VOLUMES.
LONDON:
Printed by J. B. at the Crown and Anchor in St. Dun-
stons Church-yard, 1724.

THE FOURTH PART OF THE HISTORY OF THE
LIFE OF THE LATE KING OF SWEDEN
AND OF THE REIGN OF HIS MAJESTY
CHRISTOPHER THE FIRST OF SWEDEN
BY
JOHN BROWNE, ESQ.
OF THE MIDDLE TEMPLE
IN TWO VOLUMES.
LONDON:
Printed by J. B. at the Crown and Anchor in St. Dun-
stons Church-yard, 1724.

THE FIFTH PART OF THE HISTORY OF THE
LIFE OF THE LATE KING OF SWEDEN
AND OF THE REIGN OF HIS MAJESTY
CHRISTOPHER THE FIRST OF SWEDEN
BY
JOHN BROWNE, ESQ.
OF THE MIDDLE TEMPLE
IN TWO VOLUMES.
LONDON:
Printed by J. B. at the Crown and Anchor in St. Dun-
stons Church-yard, 1724.

